

Afgørelser – Reg. nr.: 02484.01

Fredningen vedrører: Rønsdamvej - Ophævet

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   27-08-1968

Fredningsnævnet   27-02-1968

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET >

FREDNINGEN OPHÆVET

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 27/8 1968 (ofn) om stadfæstelse af
- Kendelse af 27/2 1968 (nævn - 145/66) om fredning, udsigt.

Fredningen ophævet ved kendelse af 3/9 (ofn - 2338/77).

Arealet er fortsat fredet.

Se REG.nr. 02484.000

503 BOV

1211 IV SØ

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 27/8 1968)

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende matrikelnumre:

- 1 Bov Ejerlav, Bov

Gældende matrikulært kortbilag: Åb 113

Se også REG. NR.: 02484.000

27/2-68

U d s k r i f t
a fforhandlingsprotokollen for naturfredningsnævnet for
Aabenraa amtsrådsreds.

År 1968 tirsdag den 27. februar blev af fredningsnævnet for Aabenraa
amtsrådsreds i

J.nr. 145/1966

Sag om opførelse af drifts- og ejerbolig

Reg. nr. 112

for direktør Andreas Nissen, Padborg, på

del af art. nr. 1 Bov ejerlav og sogn,

beliggende ved Rønsdamvej i Bov,

afsagt sålydende

k e n d e l s e

Ved skøde, lyst 17.5. 1966, erhvervede direktør Andreas Nissen, Padborg, landbrugsejendommen art. nr. 1 Bov ejerlav og sogn, af areal 14.5750 ha. Ejendommens bygninger, såvel stuehus som driftsbygninger, var beliggende øst for Oksevejen i Bov by og syd for den gamle kirkegård. Disse bygninger er dels nedrevet, dels ombygget, og det areal, der ligger ved dem, agtes udstykket til parcelhusbebyggelse. Den væsentlige del af ejendommens jorder ligger dels vest for Bov by, dels syd for byen mellem denne og Rønsdamvej. På en del af dette sidstnævnte areal, nemlig den del, der ligger i den østlige vinkel mellem den tidligere jernbanedæmning og Rønsdamvej af størrelse 4,3084 ha og med parcelbetegnelsen 327/23 af kortblad 3 Bov, har ejeren ønsket at opføre en drifts- og ejerbolig i overensstemmelse med de nævnet forelagte skitsetegninger til afløsning af ejendommens oprindelige bygninger og henvist til, at de ovennævnte ældre bygninger ifølge skrivelse af 5. juli 1967 fra amtslandinspektøren

tillades fraskilt, når der i overensstemmelse med den nye landbrugslov er opført en ny beboelsesbygning på ejendommen, og at det er denne bygning, der ønskes opført på parcel 327/23, samt at han må være frit stillet med hensyn til opførelse af nye drifts-og beboelsesbygninger overalt på ejendommens areal.

Bov sogneråd har i skrivelse af 10. februar 1967 meddelt, at sognerådet har besluttet at udstede byggetilladelse bl.a. på vilkår, at nævnet godkender bebyggelsens opførelse på parcel 327/23.

Nævnet har foretaget besigtigelse af arealet sammen med repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget for Sønderjylland, idet nævnet forudså, at en bebyggelse af det omhandlede område ville være i strid med en planlagt fredning af ådalen fra Kruså til Padborg.

Ved skrivelse af 8. april 1967 har Danmarks Naturfredningsforening anmodet om, at der for nævnet rejses fredningssag for den del af art. 1 Bov, der er beliggende øst for jernbanedæmningen. Foreningen har i nævnte skrivelse udtalt, at fredningssagen skal ses som et led i en sikring af ådalen mellem Kruså og Padborg.

Fredningspåstanden er sålydende:

Bebyggelse skal ikke være tilladt.

Opstilling af drivhuse, skure, boder, master eller indretninger som kan virke skæmmende må ikke finde sted.

Arealet må ikke benyttes til campingpladser.

Henkastning af affald eller etablering af bilkirkegårde skal være forbudt.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Tilplantning med løv- eller nåletræer og buske må ikke finde sted.

Påtaleret tillægges Fredningsnævnet og Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningssagens rejsning er tilkendegivet direktør Nissen ved skrivelse af 10. april 1967 og bekendtgjort i Statstidende for den 12. april 1967.

I et den 15. september 1967 afholdt møde med direktør Nissen og dennes advokat, landsretssagfører Tofft, Aabenraa, deltog repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening, Aabenraa amtsråd og Bov sogneråd.

Det konstateredes, at arealet er stærkt kuperet, og at der fra Røndamsvejen mod øst er en smuk udsigt ind over Krusådalene og til de ubebyggede områder syd for grænsen.

Det konstateredes videre, at arealet har en meget uregelmæssig form. Det har sin længste udstrækning fra syd mod nord, således at bredden i øst-vestlig retning er væsentlig større mod syd end mod nord. Arealets østgrænse er i særlig grad uregelmæssig.

Andrageren oplyste, at han ønskede at opføre den projekterede bygning på den vestlige del af arealet, som vist på beliggenhedsplanen. Denne del af grundstykket ligger omtrent i niveau med stien på jernbanedæmningen, men terrænet falder brat mod øst-syd-øst. Den ikke bebyggede del af parcellen ønskes udnyttet til planteskole bl. a. til tilplantning med Normanns gran, der anvendes til produktion af pyntegrønt og juletræer.

Andrageren redegjorde for, at de øvrige under ejendommen hørende arealer ikke egner sig til opførelse af den ønskede drifts- og ejerbolig.

Repræsentanten for Danmarks Naturfredningsforening, overlærer R.P. Sørensen, henholdt sig til den af foreningen nedlagte fredningspåstand, idet han udtrykte sin betænkelighed ved, at der gives andrageren mulighed for at plante nåletræer i arealet.

Amtsrådets repræsentant, speditør A. Andresen, Padborg, og sognerådets repræsentant, skoleinspektør Lauritzen, erklærede, at der ikke fra de nævnte råds side ville blive rejst indsigelse mod fredningsplanen.

Kommuningeniør Jensen, Bov udtalte, at fredningssagen ikke vil være til gene for kommunens byplanlægning, idet østgrænsen for det område, der tænkes bebygget, følger banedæmningen.

For andrageren nedlagde landsretssagfører Tofft følgende erstatningspåstand:

1. For udgift til projektering af drift-
og ejerbolig 2500,- kr.
  2. Ulempeerstatning såfremt byggeri hindres,
men tilplantning tillades 10000,- kr.
- 12.500,- kr.

Såfremt såvel bebyggelse som tilplantning forhindres, påstås post
2 erstattet med 20.000 kr.

Amtsrådets og sognerådets repræsentanter har taget afstand fra den
således nedlagte erstatningspåstand.

Det er oplyst, at det omhandlede areal ved 13. almindelige vurdering
er ansat til 2300 kr. pr. ha.

Ifølge en af landinspektør H.P. Jørgensen, Aabenraa, foretaget op-
måling vedrørende højdeforskelle er det fastlagt, at den højeste del af
arealet, nemlig en bræmme langs vestskellet mod banedæmningen ligger i
kote 40, hvorimod den laveste del af arealet ligger i kote 24.

Nævnet skal udtale:

Idet arealet efter sin beliggenhed hører til det område, som ønskes
inddraget under fredningen af ådalen fra Kruså til Padborg, og når henses
til, at det udgør en del af et ubebygget område, at det ifølge de forelig-
gende oplysninger fra Bov kommune ligger udenfor de områder, der er om-
fattet af kommunens bebyggelsesplaner, og at bevarelsen af den fri udsigt
over arealet er særlig betydningsfuld, fordi det mod syd afgrænses af
Rønsdamvej og mod vest af spadserestien på den gamle banedæmning, finder
nævnet, at arealet bør fredes.

Med hensyn til omfanget af den fredningsdeklaration, som bør pålæg-
ges arealet, finder nævnet foranlediget af bestemmelsen i fredningspå-
standen om, at tilplantning med løv-og nåletrær og buske ikke må finde sted,
at måtte udtale, at tilplantning af arealet med træer med henblik på e-
tablering af egentlige skovarealer ikke bør kunne ske, hvorimod nævnet
ikke finder at nære betænkelse ved tilplantning med træer eller buske
til andet formål, såsom planteskoler, idet dette ikke kan anses for

betænkeligt udfra en bedømmelse af de hensyn, som skal tilgodeses af en fredning, idet nævnet herved må hense til, at der ved fredningen af større områder - som her forudsat - må lægges vægt på- bl.a. af økonomiske grunde -, at de ved fredningen pålagte indskrænkninger i lodsejernes dispositionsret ikke udstrækkes videre end påkrævet. Nævnet finder herefter at måtte formulere den citerede bestemmelse således:

Tilplantning med løv- eller nåletræer med henblik på etablering af skovarealer må ikke finde sted.

Tilplantning med træer eller buske må finde sted, når disse plantes enkeltvis eller i grupper eller rækker f.eks. hvis dette sker i gartnerier eller planteskoler. Bevoksning med træer eller buske, bortset fra sådanne, der er plantet enkeltvis, må dog ikke overstige en højde af 3 m.

Fredningspåstanden iøvrigt vil være at tage til følge.

Idet fredningen af lodsejerens areal ikke vil være til hinder for den projekterede planteskolevirksomhed, og når henses til, at arealet efter sin karakter er ret uegnet til sædvanlig landbrugsdrift, findes den lods-ejeren tilkommende erstatning, herunder for udgifter til projektering, passende at kunne ansættes under eet til 8.000 kr. at betale som nedenfor anført.

Der er ikke af panthaverne, der har været indvarslet til mødet den 15. september 1967, fremsat indsigelse eller stillet krav.

Nærværende kendelse vil i medfør af naturfredningslovens § 19 stk. 3 være at indbringe for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22^{IV}, København V. Dette fritager dog ikke den eller dem, der måtte have indsigelse at fremsætte vedrørende kendelsen, for selv at indbringe denne inden ankefristens udløb for overfredningsnævnet.

Nærværende kendelse med Danmarks Naturfredningsforening og fredningsnævnet for Aabenraa amtsrådskreds som påtaleberettiget hver for sig vil med primær prioritet være at tinglyse på art. nr. 1, Bov ejerlav og sogn, f.s.v. angår parcel 327/23.

Thi bestemmes:

Parcel 327/23 af art. nr. 1, Bov ejerlav og sogn, underkastes fredning i overensstemmelse med den af Danmarks Naturfredningsforening nedlagte påstand med den af nævnet foretagne begrænsning af forbudet mod tilplantning.

Danmarks Naturfredningsforening og fredningsnævnet for Aabenraa amtsrådskreds er påtaleberettiget hver for sig.

Der tillægges ejeren, direktør Andreas Nissen, i erstatning 8.000 kr. tilligemed 6 % årligt rente fra den 15. september 1967 til betaling sker.

Erstatningsbeløbet udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Aabenraa amtsfond og den i amtsrådskredsen beliggende købstadskommune efter folketal i henhold til den senest opgjorte folketælling.

V. Gjeding Thisted

P. Rosager-Hansen

H. L. Clement

Udskriftens rigtighed bekræftes

Fredningsnævnet
for , den 12. marts 1968
Aabenraa amtsrådskreds P.n.v.

V. Gjeding Thisted
V. Gjeding Thisted
formand

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

27/8-68

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL
=====

År 1968, den 27. august, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen om fredning af del af art. nr. 1 Bov ejerlav og sogn ved Rønsdamvej i Bov.

I den af fredningsnævnet for Aabenraa amtsrådsreds den 27. februar 1968 afsagte kendelse hedder det:

"Ved skøde, lyst 17. maj 1966, erhvervede direktør Andreas Nissen, Padborg, landbrugsejendommen art.nr. 1 Bov ejerlav og sogn, af areal 14.5750 ha. Ejendommens bygninger, såvel stuehus som driftsbygninger, var beliggende øst for Oksevejen i Bov by og syd for den gamle kirkegård. Disse bygninger er dels nedrevet, dels ombygget, og det areal, der ligger ved dem, agtes udstykket til parcelhusbebyggelse. Den væsentlige del af ejendommens jorder ligger dels vest for Bov by, dels syd for byen mellem denne og Rønsdamvej. På en del af dette sidstnævnte areal, nemlig den del, der ligger i den østlige vinkel mellem den tidligere jernbanedæmning og Rønsdamvej af størrelse 4,3084 ha og med parcelbetegnelsen 327/23 af kortblad 3 Bov, har ejeren ønsket at opføre en drifts- og ejerbolig i overensstemmelse med de nævnet forelagte skitsetegninger til afløsning af ejendommens oprindelige bygninger og henvist til, at de ovennævnte ældre bygninger ifølge skrivelse af 5. juli 1967 fra amtslandinspektøren tillades fraskilt, når der i overensstemmelse med den nye landbrugslov er opført

en ny beboelsesbygning på ejendommen, og at det er denne bygning, der ønskes opført på parcel 327/23, samt at han må være frit stillet med hensyn til opførelse af nye drifts- og beboelsesbygninger overalt på ejendommens areal.

Bov sogneråd har i skrivelse af 10. februar 1967 meddelt, at sognerådet har besluttet at udstede byggetilladelse bl.a. på vilkår, at nævnet godkender bebyggelsens opførelse på parcel 327/23.

Nævnet har foretaget besigtigelse af arealet sammen med repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening og fredningsplanudvalget for Sønderjylland, idet nævnet forudså, at en bebyggelse af det omhandlede område ville være i strid med en planlagt fredning af ådalen fra Kruså til Padborg.

Ved skrivelse af 8. april 1967 har Danmarks Naturfredningsforening anmodet om, at der for nævnet rejses fredningssag for den del af art. 1 Bov, der er beliggende øst for jernbanedæmningen. Foreningen har i nævnte skrivelse udtalt, at fredningssagen skal ses som et led i en sikring af ådalen mellem Kruså og Padborg.

Fredningspåstanden er sålydende:

Bebyggelse skal ikke være tilladt.

Opstilling af drivhuse, skure, boder, master eller indretninger som kan virke skæmmende må ikke finde sted.

Arealet må ikke benyttes til campingpladser.

Henkastning af affald eller etablering af bilkirkegårde skal være forbudt.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Tilplantning med løv- eller nåletræer og buske må ikke finde sted.

Påtaleret tillægges fredningsnævnet og Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningssagens rejsning er tilkendegivet direktør Nissen ved skrivelse af 10. april 1967 og bekendtgjort i Statstidende for den 12. april 1967.

I et den 15. september 1967 afholdt møde med direktør Nissen og dennes advokat, landretssagfører Tofft, Aabenraa, deltog repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening, Aabenraa amtsråd og Bov sogneråd.

Det konstateredes, at arealet er stærkt kuperet, og at der fra Rønsdamvejen mod øst er en smuk udsigt ind over Krusådalene og til de ubebyggede områder syd for grænsen.

Det konstateredes videre, at arealet har en meget uregelmæssig form. Det har sin længste udstrækning fra syd mod nord, således at bredden i øst-vestlig retning er væsentlig større mod syd end mod nord. Arealets østgrænse er i særlig grad uregelmæssig.

Andrageren oplyste, at han ønskede at opføre den projekterede bygning på den vestlige del af arealet, som vist på beliggenhedsplanen. Denne del af grundstykket ligger omtrent i niveau med stien på jernbanedæmningen, men terrænet falder brat mod øst-syd-øst. Den ikke bebyggede del af parcellen ønskes udnyttet til planteskole bl.a. til tilplantning med Normanns gran, der anvendes til produktion af pyntegrønt og juletræer.

Andrageren redegjorde for, at de øvrige under ejendommen hørende arealer ikke egner sig til opførelse af den ønskede drifts- og ejerbolig.

Repræsentanten for Danmarks Naturfredningsforening, overlærer R.P. Sørensen, henholdt sig til den af foreningen nedlagte fred-

ningspåstand, idet han udtrykte sin betænkelighed ved, at der gives andrageren mulighed for at plante nåletræer i arealet.

Amtsrådets repræsentant, speditør A. Andresen, Padborg, og sognerådets repræsentant, skoleinspektør Lauritzen, erklærede, at der ikke fra de nævnte råds side ville blive rejst indsigelse mod fredningsplanen.

Kommuneingeniør Jensen, Bov, udtalte, at fredningssagen ikke vil være til gene for kommunens byplanlægning, idet østgrænsen for det område, der tænkes bebygget, følger banedæmningen.

For andrageren nedlagde landsretssagfører Tofft følgende erstatningspåstand:

1. For udgift til projektering af drift- og ejerbolig	2.500.- kr.
2. Ulempeerstatning såfremt byggeri hindres, men tilplantning tillades	<u>10.000.- "</u>
	12.500.- kr.

Såfremt såvel bebyggelse som tilplantning forhindres, påstås post 2 erstattet med 20.000 kr.

Amtsrådets og sognerådets repræsentanter har taget afstand fra den således nedlagte erstatningspåstand.

Det er oplyst, at det omhandlede areal ved 13. almindelige vurdering er ansat til 2.300 kr. pr. ha.

Ifølge en af landinspektør H.P. Jørgensen, Aabenraa, foretaget opmåling vedrørende højdeforskelle er det fastlagt, at den højeste del af arealet, nemlig en bræmme langs vestskellet mod banedæmningen ligger i kote 40, hvorimod den laveste del af arealet ligger i kote 24.

Nævnet skal udtale:

Idet arealet efter sin beliggenhed hører til det område, som ønskes inddraget under fredningen af ådalen fra Kruså til Pødborg, og når henses til, at det udgør en del af et ubebygget område, at det ifølge de foreliggende oplysninger fra Bov kommune ligger udenfor de områder, der er omfattet af kommunens bebyggelsesplaner, og at bevarelsen af den fri udsigt over arealer er særlig betydningsfuld, fordi det mod syd afgrænses af Rønsdamvej og mod vest af spadserestien på den gamle banedæmning, finder nævnet, at arealet bør fredes.

Med hensyn til omfanget af den fredningsdeklaration, som bør pålægges arealet, finder nævnet foranlediget af bestemmelsen i fredningspåstanden om, at tilplantning med løv- og nåletræer og buske ikke må finde sted, at måtte udtale, at tilplantning af arealet med træer med henblik på etablering af egentlige skovarealer ikke bør kunne ske, hvorimod nævnet ikke finder at være betænkelighed ved tilplantning med træer eller buske til andet formål, såsom planteskoler, idet dette ikke kan anses for betænkeligt ud fra en bedømmelse af de hensyn, som skal tilgodeses af en fredning, idet nævnet herved må hense til, at der ved fredningen af større områder - som her forudsat - må lægges vægt på - bl.a. af økonomiske grunde -, at de ved fredningen pålagte indskrænkninger i lodsejernes dispositionsret ikke udstrækkes videre end påkrævet. Nævnet finder herefter at måtte formulere den citerede bestemmelse således:

Tilplantning med løv- eller nåletræer med henblik på etablering af skovarealer må ikke finde sted.

Tilplantning med træer eller buske må finde sted, når disse plantes enkeltvis eller i grupper eller rækker f.eks. hvis dette

sker i gartnerier eller planteskoler. Bevoksning med træer eller buske, bortset fra sådanne, der er plantet enkeltvis, må dog ikke overstige en højde af 3 m.

Fredningspåstanden i øvrigt vil være at tage til følge.

Idet fredningen af lodsejerens areal ikke vil være til hinder for den projekterede planteskolevirksomhed, og når henses til, at arealet efter sin karakter er ret uegnet til sædvanlig landbrugsdrift, findes den lodsejeren tilkommende erstatning, herunder for udgifter til projektering, passende at kunne ansættes under eet til 8.000 kr. at betale som nedenfor anført.

Der er ikke af panthaverne, der har været indvarslet til mødet den 15. september 1967, fremsat indsigelse eller stillet krav.

Nærværende kendelse vil i medfør af naturfredningslovens § 19 stk. 3 være at indbringe for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, 4., København V. Dette fritager dog ikke den eller dem, der måtte have indsigelse at fremsætte vedrørende kendelsen, for selv at indbringe denne inden ankefristens udløb for Overfredningsnævnet.

Nærværende kendelse med Danmarks Naturfredningsforening og fredningsnævnet for Aabenraa amtsrådskreds som påtaleberettiget hver for sig vil med primær prioritet være at tinglyse på art.nr. 1, Bov ejerlav og sogn, for så vidt angår parcel 327/23."

Konklusionen er sålydende:

"Parcel 327/23 af art. nr. 1, Bov ejerlav og sogn, underkastes fredning i overensstemmelse med den af Danmarks Naturfredningsforening nedlagte påstand mod den af nævnte foretagne begrænsning af forbudet mod tilplantning.

Danmarks Naturfredningsforening og fredningsnævnet for Aabenraa amtsrådsreds er påtaleberettiget hver for sig.

Der tillægges ejeren, direktør Andreas Nissen, i erstatning 8.000 kr. tilligemed 6% årligt rente fra den 15. september 1967 til betaling sker.

Erstatningsbeløbet udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Aabenraa amtsfond og den i amtsrådsredsen beliggende købstad-kommune efter folketal i henhold til den senest opgjorte folketælling."

I medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, har fredningsnævnet forelagt kendelsen for Overfredningsnævnet, som den 13. juni 1968 har foretaget besigtigelse i sagen og forhandlet med ejeren og repræsentanter for Bov sogneråd og andre interesserede.

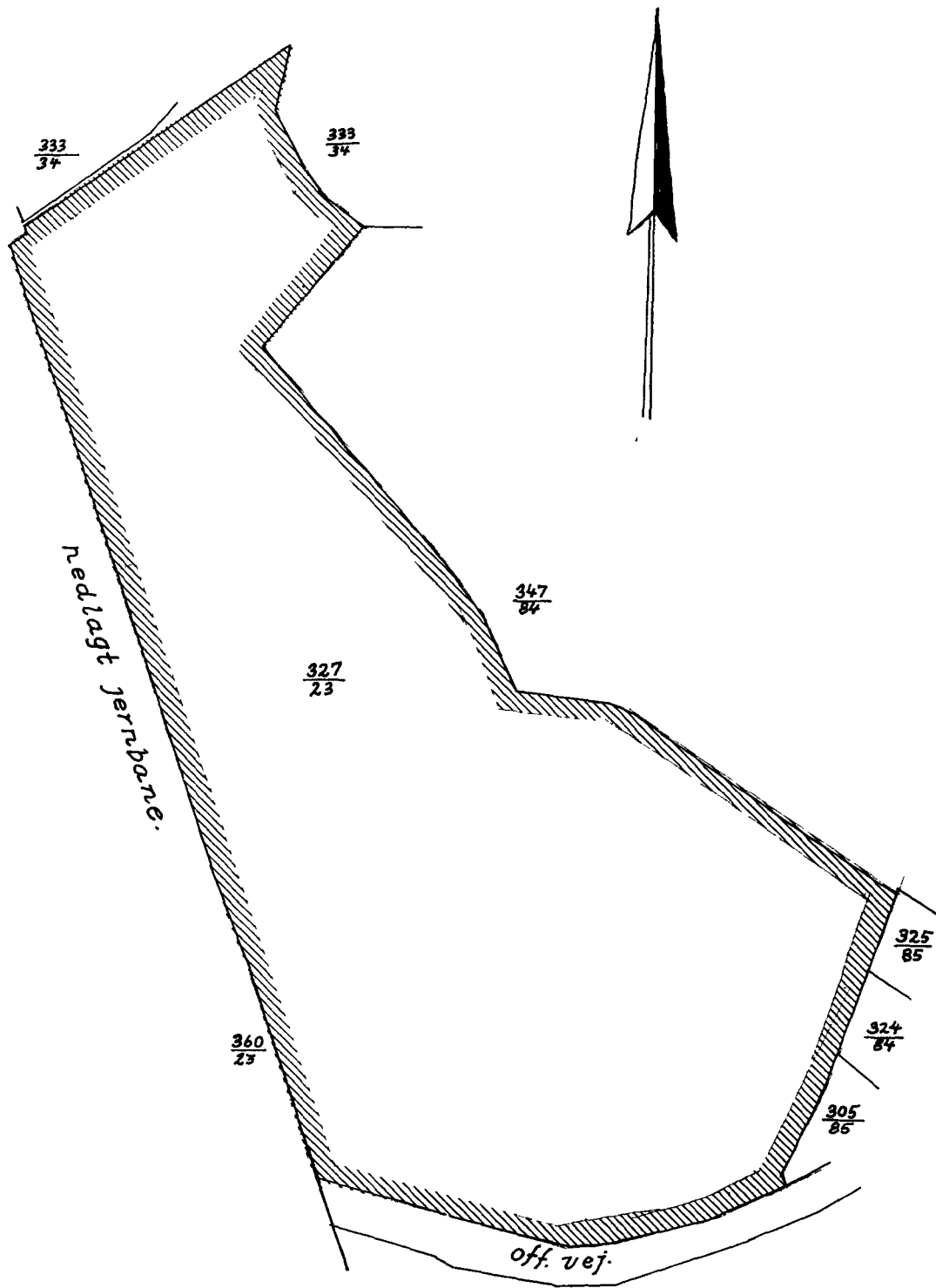
Overfredningsnævnet kan tiltræde kendelsen.

T h i b e s t e m m e s:

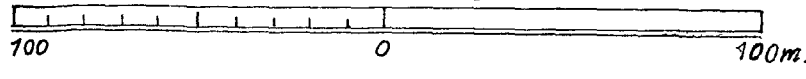
Den af fredningsnævnet for Aabenraa amtsrådsreds den 27. februar 1968 afsagte kendelse om fredning af del af art.nr. 1 Bov ejerlav og sogn ved Rønsdamvej i Bov stadfæstes.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

Garde
A. Garde.

 Fredningsgrænse.
 Målforshold. 1:2000.

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 14-8-1968.
By: BOV.
Sogn: BOV.
Plan nr. AB. 113.